

Tjänsteställe, handläggare
Samhällsplanering och Infrastruktur, Christin
Gimberger

Sammanträdesdatum
2024-11-28

FöredragningsPM
Dnr: 24RS10206

Organ
Regionstyrelsen

Samrådsyttrande på förslag till ny översiktsplan för Laxå kommun

Förslag till beslut

Regionstyrelsen beslutar

att förslaget till svar godkänns som Region Örebro läns svar till Laxå kommun.

Sammanfattning

Region Örebro län har fått möjlighet att yttra sig på samrådsförslag till ny översiktsplan för Laxå kommun. Förslaget till ny översiktsplan är framtagen enligt Boverkets ÖP-modell, vilket gör strategier för bebyggelseutveckling och infrastruktur tydliga, överblickbara och lättillgängliga. Byggnation föreslås koncentreras till kommunens två största orter samt i anslutning till starka kommunikationsstråk och platser med service, kollektivtrafik och infrastruktur. Gods- och persontrafikstråken mellan Stockholm och Göteborg, norrut mot Örebro och Dalarna, lyfts fram som viktiga, likväl som väg 205 och väg 50. Kommunens strategier och föreslagen utvecklingsinriktning för bebyggelse och kommunikationer samspelar, med några undantag, väl med den Regionala utvecklingsstrategins prioriterade områden.

Ärendebeskrivning

Laxå kommun har tagit fram ett samrådsförslag till ny kommunomfattande översiktsplan med planeringshorisont till år 2040. Planen är framtagen enligt Boverkets digitala ÖP-modell, vilket gör den tydlig, tillgänglig och överblickbar. Förslaget lutar sig mot SCB:s befolkningsprognos som fram till 2040 visar på en gradvis minskande befolkning, där andelen barn minskar i likhet med andelen yrkesverksamma, samtidigt som andelen äldre ökar. För att kommunen ska ha beredskap för bland annat företagsetableringar och en möjlig befolkningstillväxt, föreslås ny bebyggelse koncentreras till kommunens två största orter, samt i anslutning till starka kommunikationsstråk och platser med

Tjänsteställe, handläggare
Samhällsplanering och Infrastruktur, Christin
Gimberger

Sammanträdesdatum
2024-11-28

FöredragningsPM
Dnr: 24RS10206

service, kollektivtrafik och infrastruktur.

Kommunen pekar ut E20 och väg 205 som viktiga för vägburen person- och godstrafik. Kommunen arbetar för byggnation av en fyrspårlösning på västra stambanan mellan Alingsås och Göteborg. Det finns en politisk önskan om framtida tågstopp i Hasselfors och Finnerödja.

Planen utgår från sju kommunövergripande strategier som är vägledande för att nå långsiktig hållbar utveckling i alla hållbarhetsdimensioner och som ska beaktas vid samhällsplanering, bygglov, miljötillstånd och infrastruktursatsningar i kommunen.

Region Örebro läns synpunkter på förslaget

Avgränsning av Region Örebro läns yttrande

Region Örebro läns synpunkter har som ambition att tillföra en regional och storregional dimension till den kommunala fysiska planeringen. Region Örebro läns samrådsyttrande tar sin utgångspunkt i den regionala utvecklingsstrategin, RUS, med fokus på tre av de tio utvecklingsområdena, vilka bedöms ha störst påverkan på mark- och vattenanvändningen.

RUS prioriterade område Kompetensförsörjning och matchning

Detta prioriterade område syftar i första hand till att nå balans mellan utbud och efterfrågan på arbetsmarknaden. Utbildning och arbetsmarknad är viktiga fokusområden. En tät och sammanhållen bebyggelse i goda kollektivtrafiklägen tillsammans med utveckling av digitala tjänster, främjar god kompetensförsörjning och matchning på arbetsmarknaden.

Laxå är en del av Örebro läns arbetsmarknad vilket även syns i pendlingsströmmar mellan Laxå och Örebro. Mellan Laxå och Gullspång, Mariestad och Skövde finns också en viss arbetspendling, något som kommunen väntar sig kan förstärkas i och med att västra stambanan byggs om för förbättrad kapacitet. Därmed bedömer kommunen att arbetsmarknaden kan växa söderut mot norra delen av Västra Götalands län.

Översiktsplanens intentioner uttryckta i utvecklingsinriktningen överensstämmer i hög grad med den regionala utvecklingsstrategin för detta målområde.

RUS prioriterade område Transporter och infrastruktur

Tjänsteställe, handläggare
Samhällsplanering och Infrastruktur, Christin
Gimberger

Sammanträdesdatum
2024-11-28

FöredragningsPM
Dnr: 24RS10206

Transportinfrastrukturen i form av västra stambanan tillsammans med E20 och väg 50, är tydligt prioriterade i översiktsplanen. Det framgår även att järnvägsstationen i Laxå utgör en viktig bytespunkt mellan tåg, buss och anropsstyrd kollektivtrafik. Stationsområdet är tillsammans med hållplatslägen för buss och linjelagd kollektivtrafik i kommunen tydligt sammankopplade med kommunens bebyggelseplanering, vilket Region Örebro län ser positivt på.

Det är positivt att kommunen pekar ut expansionsytor väster om befintligt stationsområde för den planerade ombyggnationen av stationsområdet och bangården. Både stationen och bangården fyller viktiga funktioner för näringslivet och möjligheterna för pendling till och från Laxå. Idag finns stora brister i trafiksäkerhet och tillgänglighet.

I förslaget till översiktsplan nämns att det finns en politisk önskan om framtida tågstopp i Hasselfors och Finnerödja. Orternas befolkningsunderlag är idag för litet för att möjliggöra ett tillräckligt tillskott av resenärer som kan motivera tågstopp på orterna. Därtill behöver det vägas in att tågstopp påverkar restidskvoten för resenärer från andra orter vilket kan påverka pendlingsbenägenheten för resenärer i en större geografi. Principer för när etablering av ny station kan vara befogade finns redovisade i Trafikförsörjningsprogram för Örebro län 2022–2030.

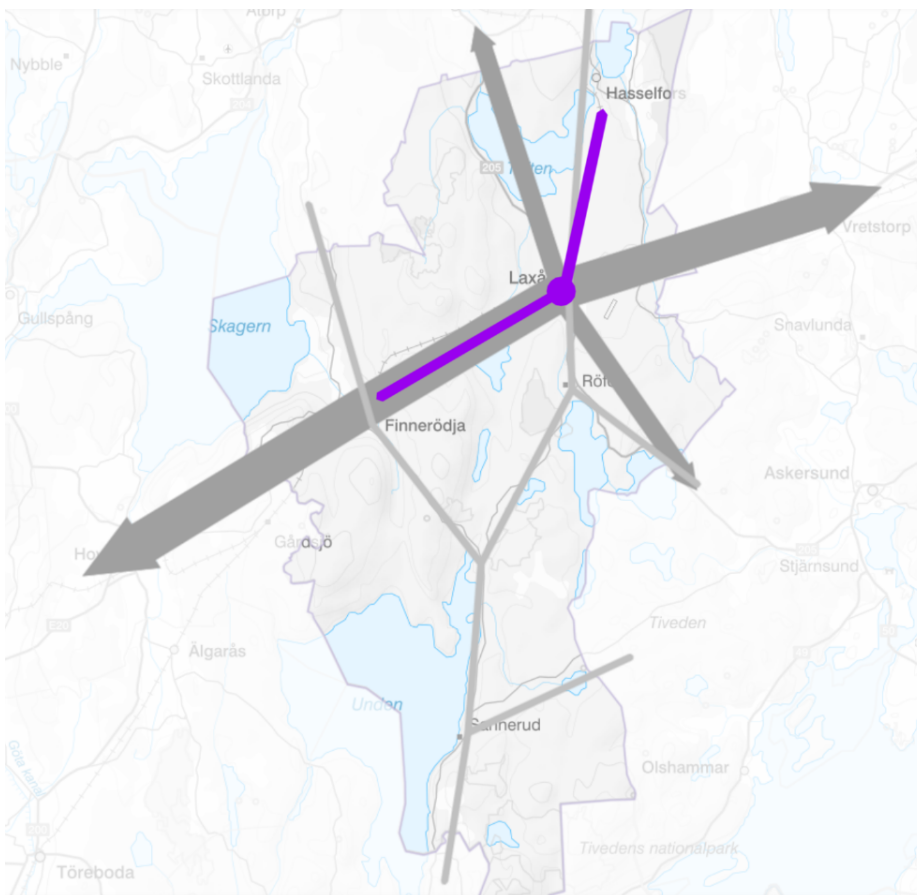
Kartan över kollektivtrafikstråk och större bytespunkt redovisar endast linjeförlagd busstrafik. För att kartan ska vara komplett bör även kollektivtrafik med tåg redovisas. Region Örebro län vill även upplysa om att kartan innehåller busslinjen till Hasselfors som tyvärr kommer att läggas ner i december 2025.

Region Örebro län ser positivt på att kommunen avser att ta fram ett tematiskt tillägg till översiktsplanen om drönantransporter.

Tjänsteställe, handläggare
Samhällsplanering och Infrastruktur, Christin
Gimberger

Sammanträdesdatum
2024-11-28

FöredragningsPM
Dnr: 24RS10206

Lila linjer och punkt i kartan illustrerar kollektivtrafikstråk och större bytespunkt. Grå linjer illustrerar kommunikationsstråk. Tjockare linjer illustrerar internationella och regionala stråk, medan tunnare linjer illustrerar delregionalt stråk och länsstråk

RUS prioriterade område Bostadsförsörjning och attraktionskraft

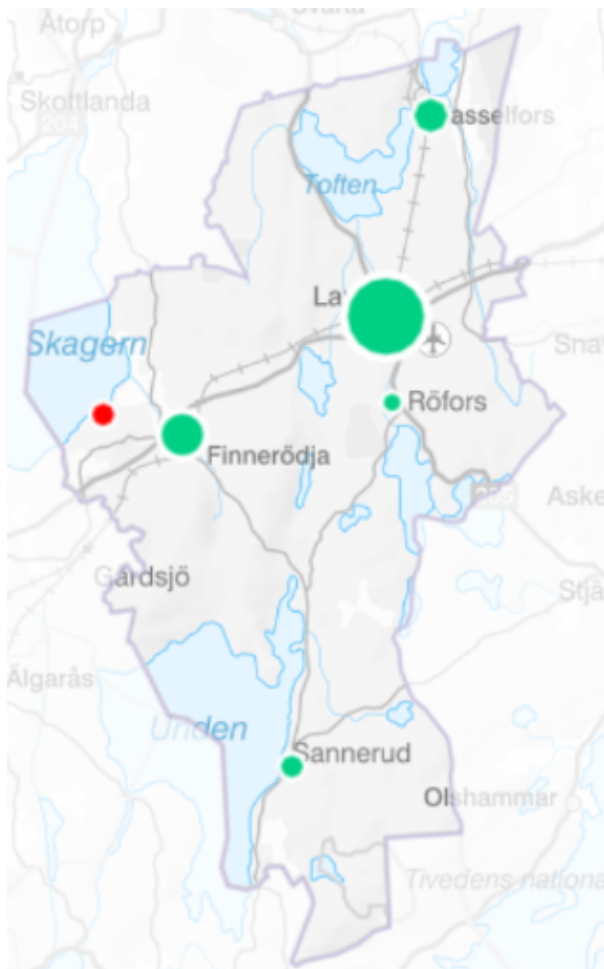
Översiktsplanen pekar ut kommunens centralort Laxå och serviceorten Finnerödja som viktiga för boende, arbete, pendling och service. Det är till dessa orter som kommunen i första hand vill styra ny bebyggelse utifrån förutsättningarna att säkerställa goda boendemiljöer med tillgång till service, kollektivtrafik, arbete och utbildning. Kommunens mindre orter Hasselfors, Röfors och Sannerud, är huvudsakligen boendeorter med begränsade förutsättningar till service. Denna inriktning stämmer väl överens med det regionala trafikförsörjningsprogrammet som har en liknande syn på trafikförsörjning utifrån en ortshierarki. Inriktningen är även i linje med den

Tjänsteställe, handläggare
Samhällsplanering och Infrastruktur, Christin
Gimberger

Sammanträdesdatum
2024-11-28

FöredragningsPM
Dnr: 24RS10206

regionala utvecklingsstrategins illustration över generella förutsättningar för tillkommande bebyggelse när det kommer till boendes tillgång till transportsystemet för arbetsmarknad, skola, service och fritidsaktiviteter. En utveckling av bebyggelse i enlighet med planförslaget bedöms således överensstämma med den regionala utvecklingsstrategin.

Laxå utgör kommunens centralort med stort serviceutbud, arbetsplatser och pendlingsmöjligheter och bedöms ha störst tillväxtpotential. Finnerödja definieras som serviceort med begränsat serviceutbud men med funktion för omgivande landsbygd. Hasselfors, Röfors och Sannerud betraktas som mindre orter som saknar lokal service och som inte förväntas få större befolkningstillväxt

Region Örebro län vill dock uppmärksamma kommunen på att översiktsplanens

Tjänsteställe, handläggare
Samhällsplanering och Infrastruktur, Christin
Gimberger

Sammanträdesdatum
2024-11-28

FöredragningsPM
Dnr: 24RS10206

beskrivningar och definitioner av tätorter varierar en aning, särskilt när det kommer till orten Hasselfors. Under avsnittet Övergripande strategier nämns Hasselfors som en av noderna med förutsättningar för bebyggelseutveckling. Under avsnittet Bebyggelse benämns Hasselfors som ”boendeort” med begränsade möjligheter till service, där ingen befolkningstillväxt väntas.

Utifrån trafikförsörjningsperspektivet bedömer Region Örebro län att Hasselfors i första hand kan definieras som boendeort, då orten idag inte har tillräckligt underlag för linjelagd kollektivtrafik med buss.

Det är positivt att kommunen värnar jordbruksmark och att det i planen nämns att ingen jordbruksmark pekas ut för bebyggelse eller exploatering. Läsbarheten skulle dock öka om jordbruksmarken återgavs i ett kartsikt.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

En översiktsplan är inte juridiskt bindande och då Region Örebro län saknar rådighet över genomförandet kan inte heller yttrandet över förslaget få några konsekvenser för miljö-, barn-, och jämställdhetsperspektiv.

Ekonomiska konsekvenser

Översiktsplanen innebär inga ekonomiska konsekvenser för Region Örebro län.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM till regionstyrelsen den 28 november 2024

Förslag till samrådsyttrande.

Laxå kommuns samrådshandlingar.

Rickard Simonsson
Regiondirektör

Skickas till:

Laxå kommun